

Zprávy

Kybernetika, Vol. 26 (1990), No. 6, 517--520

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/124832>

Terms of use:

© Institute of Information Theory and Automation AS CR, 1990

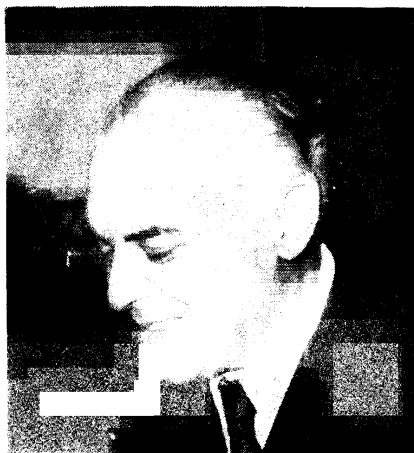
Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library*
<http://project.dml.cz>

Za Karlem Winkelbauerem

Lidská mysl už je taková, že si zvyká na některé situace, registruje je, ale odmítá je domýšlet až do smutných důsledků. Mnozí z nás věděli, že je profesor Winkelbauer vážně nemocný, ale věřili jsme, že i tentokrát své potíže překoná, že se uzdraví a že zase přijde mezi nás. Těšili jsme se na něj a připravovali se na jeho pětadesáté narozeniny. O to víc nás ztřásla zpráva, že tentokrát je všechno jinak, že nemoc tentokrát byla mocnější než lidská vůle, a že Karel Winkelbauer nás 25. července 1990 opustil navždy. Z československé matematiky odešla silná osobnost, člověk, který spolutvořil její moderní podobu, vědec, za kterým zůstalo úctyhodné dílo.

Profesor RNDr. Karel Winkelbauer, DrSc. se narodil v říjnu 1925 v Praze v rodině skladníka. Válečné události a uzavření českých vysokých škol způsobily, že mohl svá vysokoškolská studia zahájit až po osvobození. Vystudoval matematiku na přírodovědecké fakultě University Karlovy, kde byl mimo jiné žákem profesora Čecha a kde promoval v roce 1948. Po absolvování postupně pracoval jako výzkumný a vědecký pracovník v Tesle Strašnice, Ústředním matematickém ústavu, Výzkumném ústavu pro sdělovací techniku, Ústavu radiotechniky a elektroniky ČSAV, Ústavu teorie informace a automatizace ČSAV a v letech 1978 až 1985 byl ředitelem Matematického ústavu University Karlovy. Lze říci, že zejména období práce profesora Winkelbauera v Ústavu teorie informace a automatizace ČSAV v letech 1959 až 1978 je spojeno s jeho nejvýznamnějšími vědeckými úspěchy. Nejprve pod vedením člena korespondenta ČSAV Antonína Špačka a pak samostatně podstatným způsobem přispěl k prosazení a rozvoji teoretické kybernetiky u nás. Jeho práce o teorii informace, teorii her a aplikované teorii pravděpodobnosti patří u nás k zakladatelským. Mnoho let také externě přednášel na matematicko-fyzikální fakultě UK. Pominout nelze ani jeho hostování v Bratislavě na přírodovědecké fakultě University Komenského, kde zejména v sedmdesátých letech spoluzakládal skupinu zaměřenou na ergodickou teorii.

Profesor Winkelbauer byl rovněž zakládajícím členem Československé kybernetické společnosti až do svého skonu byl členem jejího hlavního výboru a v letech 1971 až 1978 byl i jejím předsedou.

Vědecká a pedagogická činnost profesora Karla Winkelbauera byla po zásluze oceněna cenou

ČSAV v roce 1969 a stříbrnou Bolzanovou plaketou za zásluhy o rozvoj matematických věd v roce 1975.

Byl vyhraněnou vědeckou osobností s originálním přístupem k problémům a s důslednou snahou dobrat se podstaty každé matematické disciplíny. I pojmy a postupy známé z literatury pro sebe přeformuloval, vždy tak, že tím zvýšil jejich přesnost a odhalil dříve skryté zásadní vlastnosti. Jeho žáci jsou dodnes snadno rozeznatelní podle vštípeného důsledného respektování exaktního formalismu a preciznosti. Vždy usiloval o obecný pohled na matematiku a abstraktní reprezentaci popisovaného matematického modelu a k tomuto přístupu důsledně vedl i své okolí.

Nebyl jenom vysoce kvalitním a originálním tvůrčím vědcem. Úcta k pravdě a vytrvalá snaha o nalezení podstaty problémů z něj vytvářely i osobitou a nezaměnitelnou postavu pražské a československé matematické obce. Byl vždy svůj, vždy nezávislý a vždy odmítající nekompetentnost a povrchnost, vždy okázale přehlížející vše nepodstatné a malicherné. Snad právě to způsobilo, že tak dlouho čekal na profesorský titul, dávno mu slibovaný. Všemi těmito vědeckými i osobními kvalitami zůstane nezapomenutelným pro všechny své kolegy, přátele i žáky, kterých vědecky vychoval úctyhodnou řadu.

Odešel významný a plodný vědec, odešel poctivý a osobitý člověk, odešla výrazná osobnost. Jeho odchod je o to smutnější, že odešel ve věku, kdy ještě mohl předávat své znalosti mladším kolegům, kdy jim mohl vštěpovat precizní metodu vědecké práce, kterou tak dokonale ovládal. Nezbývá nám už nic jiného než vzpomínky a úcta. Budou to vzpomínky dobré a úcta vysoká. Vědec našťásti neodchází beze stopy. Zůstávají po něm žáci, následovníci, vědecké dílo. Važme si toho, že je to dílo nejvyšší hodnoty a dodnes inspirující, že máme na co navazovat.

Milan Ullrich, Milan Mareš

Fifth International Colloquium on

Free Boundary Problems: Theory and Applications

The notion of free boundary problems denotes presently a large variety of boundary value problems for partial differential equations with one common feature, namely that these problems in some boundary which is not known in advance and which thus represents a part of the solution of these problems. Typical examples are: phase transitions with a latent heat (e.g. water/ice or martensite/austenite steel) with an unknown boundary between these two phases, or flow through porous media with an unknown boundary between wet and dry regions or between regions with saturated and non-saturated flows, or problems from fluid dynamics with an unknown surface (i.e. the boundary between the fluid and the neighbouring air), etc. Though the main problems were formulated often in the last century, the intensive theoretical and numerical research has been performed mostly within the past two decades. Beside some other, rather occasional conferences, the leading and joining role in this research was undoubtedly played by a series of the colloquia "Free Boundary Problems: Theory and Applications" held in the past at Durham, UK (1978), Montecatini, Italy (1981), Maubuisson, France (1984), and Irsee, BRD (1987).

The fifth colloquium in this series was held on June 13–22, 1990, at the quiet campus of the University of Montréal, situated at a hill-side of the green "Mont Royal" nearly at the centre of the attractive city of Montréal (Québec, Canada). It was organized by CRM (Centre de Recherches Mathématiques), Université de Montréal, sponsored by École Polytechnique de Montréal, FCAR (Québec), NASA (USA), NSERC (Canada), and Université de Montréal. The Scientific Organizers (J. Chadam, F. Clarke, A. Friedman, P. Fife, M. Glickman, H. Rasmussen, and I. Stakgold) together with the International Committee (A. Fasano, M. Frémond, K.-H. Hoffmann, M. Niezgodka, J. Ockendon, M. Primicerio, and J. Sprekels) managed to collect about 150 participants including a great majority of the top experts in the free-boundary area. By the

way, the number of participants increased considerably in comparison with the past colloquia, which gives evidence about rapid development and wide applicability of this area.

There were the following (non-parallel) sections: Solidification, Chemical and Biological Reactions, Solid Mechanics, Control and Identification, Electromagnetism and Electronics, Porous Media, Solid/Solid Phase Transitions, and NASA-sponsored Program in Microgravity. The main, one-hour lectures were held by M. Chipot (Minnesota), A. Friedmann (Minnesota), J. Glimm (New York), S. D. Howison (Oxford), J. B. Keller (Starford), P. Knabner (Augsburg), S. Luckhaus (Bonn), P. Ortoleva (Indiana), S. Ostrach (Ohio), R. Pego (Maryland), V. V. Pukhnachov (Novosibirsk), R. Ricci (Firenze), R. Sekerka (Pensylvania), and J. Strain (New York). Most of the other participants have short, about ten-minute communications introduced always by distinguished persons in the corresponding areas. Beside it, there were two panel discussions: "Theory and Applications" by H. W. Alt (Bonn), P. Bénilan (France), A. Damlamian (Paris), P. Fife (Utah), A. Friedman (Minnesota), L. S. Jiang (China), S. Kamin (Tel Aviv), and I. Stakgold (Delaware), and "Numerical Methods and Applications" by M. Glicksmann (New York), J. Glimm (New York), G. Meyer (Georgia), R. H. Nochetto (Maryland), and J. Strain (New York).

The Proceedings will appear next year, published by the Pitman Publishing House, Boston.

The sixth colloquium in this series is scheduled to Madrid, Spain, in 1993, organized by J. I. Diaz and J. L. Vazquez.

Tomáš Roubíček

Preliminary announcement

The Eighth International Congress for Stereology — 1991

Aim. The 8th International Congress for Stereology (8 ICS) is organized within the scope of the International Society for Stereology (ISS). The purpose of this Congress is to continue the Society's efforts to increase interaction within the scientific community concerned with quantitative analysis of spatial structure on the basis of sections and projections. Emphasis will be laid on applications, instrumentation and theory of stereology and related approaches to the analysis of materials.

Venue. The Congress will be held on the campus of The University of California, Irvine, located in southern California approximately 30 miles south of Los Angeles. It will begin Sunday, 25 August, 1991, at 8:30 a.m. with courses and tutorials. A reception will be held Sunday evening to open the Congress, which will end Friday, 30 August, 1991, following the last course meeting.

Call for Abstracts. Abstract forms will be mailed to all interested parties, and will be included in the second announcement of the Congress.

Presentations. Symposia will highlight recent advances in application, instrumentation and theory, and will consist of invited presentations. The majority of submitted papers will be presented as posters to allow greater in-depth analysis of data and to facilitate exchange of ideas. Papers which support the symposial themes will be selected for platform presentation based on their topic and time availability. Submitters will have an opportunity to indicate a preference when abstracts are submitted. Submitters of up to five young investigators will be selected for platform presentations.

Language. All abstracts, posters, and talks must be presented in English.

Symposial Themes.

-- *Advances in Applications:*

Biological (Neuroscience, Microvessels, Cardiopulmonary Biology, Cancer Biology, Developmental Biology),

Material (Microstructure Evolution, Structure-Property Correlation, Fractography and Non-planar Surfaces, Composites and Polymers, Metals and Ceramics),

— *Advances in Instrumentation*: Scanning Microscopy, Image Analysis, Mathematical Morphology, Three-dimensional Reconstruction, Computed Tomography,

— *Advances in Theory*: Stochastic Geometry, Anisotropy, Second-order Stereology, Particle Analysis, Statistics, Sampling, Modelling and Simulation, Fractals.

Workshops. Confocal Microscopy, Three-dimensional Reconstruction, Particle Counting and Sizing, Vertical Sections, Fractal Analysis.

Courses. Basic Stereology, Mathematical Morphology.

Speaker and Consultant Bureau. To help participants finance travel to the Congress, a Speaker and Consultant Bureau is being established. If you wish to present a seminar to local institutions or can offer expert consultation to local industry, please submit a summary of your potential topics and expertise upon registration.

Accommodations. Most participants will be housed in newly-built dormitories on the UC Irvine campus. Room and board will be approximately 40 US \$ per day double occupancy.

Registration and Information. Information and registration material may be obtained from

Professor Paul McMillan, Organizer, 8 ICS,
Anatomy Department, Loma Linda University
Loma Linda, CA 92350, USA

and in Czechoslovakia from

Dr. Vratislav Horálek
National Research Institute for Machine Design
190 11 Praha 9 - Běchovice II

Vratislav Horálek